

Pracuj pro klima

Přemýšleli jste o kariéře v oblasti ochrany životního prostředí a změny klimatu? Seznamte se s lekcí, která představuje vybrané profese, motivuje žáky k zamyšlení nad vlastní budoucností, a dává možnost vzájemné diskuze na toto téma.

Délka: 60 minut

Předměty: Výchova k občanství

Věk: 8.-9. třída, SŠ

Typ: Lekce, hra

Témata: Aktivní občanství, Transformace a budoucnost

Přeloženo: 15.9.2024

Autoři: BMUV - [Umwelt im Unterricht](#)

Vzdělávací cíle:

- Žáci jsou schopni identifikovat charakteristiky dvanácti vybraných profesí v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu.
- Žáci zlepšují své argumentační a posuzovací schopnosti na základě hodnocení vybraných profesí.

Pomůcky:

- Sada fotografií (Příloha 1), podklady pro hru (Příloha 2), tabule, fixy, papíry, psací potřeby.

Postup:

1. Evokace (10 minut)

Představte žákům na začátku hodiny sadu obrázků (Příloha 1). Požádejte je aby zjistili, co mají profese zobrazené na obrázcích společného a jaké jsou mezi nimi rozdíly. Všechny odpovědi zaznamenejte na tabuli. Následně žáky vyzvěte, aby se zamysleli nad tím, jak mohou být jednotlivá povolání konkrétně zapojená do ochrany klimatu.

Zdůrazněte žákům, že tato kariérní oblast je velice rozsáhlá a v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu existuje mnoho dalších zaměstnání. Vyzvěte žáky aby

vyjmenovali další profese, v nichž hraje ochrana životního prostředí a klimatu významnou roli a následně vysvětlíte žákům pojem “zelené povolání”.

TIP: K lepšímu uchopení evokace vám mohou pomoci tyto konkrétní otázky: “*Zkuste pojmenovat zastřešující oblast, ke které se vztahují jednotlivé profese.*” (Ochrana životního prostředí a klimatu), “*Zkuste rozdělit dané profese z hlediska formy práce.*” (Možné odpovědi jsou: manuální/praktická, vědecká, sociální, administrativní, venku v přírodě, v kanceláři apod.)

2. Sehrávka hry “Kdo jsem?” (20 minut)

Aby se žáci lépe seznámili s vybranými profesemi, zahrají si hru “Kdo jsem?”. Při této hře se žáci pomocí konkrétních otázek snaží zjistit, jakou z vybraných profesí v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu představují jejich spolužáci. Cílem hry je co nejrychleji uhodnout vybrané povolání. Povoleny jsou pouze otázky, na které lze odpovědět ANO/NE.

Vyberte jednoho žáka, který bude hádat. Můžete také vytvořit týmy dvou žáků, aby se do hry co nejlépe zapojili všichni. Vybraní žáci zavřou oči nebo opustí třídu. Vyberte první povolání, které se bude hádat (viz podklady pro učitele). Ukažte žákům informace, například na chytré tabuli nebo pomocí projektoru. Případně lze informace o tomto povolání také vytisknout a rozdat je třídě. Jakmile si třída přečte informace o příslušné profesi, mohou hádající žáci opět otevřít oči nebo vstoupit do třídy. Během celé fáze hry je důležité, aby hádající studenti neviděli informace o příslušném povolání.

Žáci, kteří hádají, začnou nyní klást otázky týkající se povolání, na které může třída odpovědět ANO, nebo NE. Mezi možné otázky patří: “*Pracuji venku/ v laboratoři/ v kanceláři?*”, “*Pracuji s obnovitelnými zdroji energie?*” nebo “*Pracuji hlavně se zvířaty/ rostlinami/ s lidmi/ s počítačem?*”

Cílem je co nejrychleji uhodnout vybrané povolání. Klazením otázek hádající stále více zužují možnosti, dokud nenajdou řešení. Poté může začít další kolo. Učitel si vybere nové povolání a novou dvojici nebo žáka, který bude hádat.

TIP: Hádající žáci mohou dostat dva žolíky. Pokud se zaseknou, použijí žolíka a dostanou nápovědu. Podobně můžete využít i tzv. šibenici.

3. Tvorba profilů (20 minut)

Rozdělte žáky do skupin dle vlastního uvážení. Vyzvěte žáky aby si vybrali jednu z vybraných profesí a vytvořili její profil ve formě např. plakátu, obrazové výstavy či fiktivního pohovoru. Žáci kombinují znalosti z předchozí hry s novými, které mohou nalézt na internetu např. na stránce [Národní soustavy povolání](#), či úřadu práce. Následně prezentují svoji práci před ostatními.

TIP: Žákům můžete na tabuli vypsát konkrétní otázky, které by o vybraných zaměstnáních měli zjistit. Např.: *“Zjistěte konkrétní úkoly vybrané profese a a vysvětlete jakým způsobem souvisejí s ochranou životního prostředí a klimatu.”*, *“Zjistěte jaké požadavky je potřeba splnit aby člověk mohl dané povolání vykonávat.”* (např. odborná příprava, vysokoškolské studium apod.), *“Zamyslete se nad tím, jaké další dovednosti mohou být pro výkon daného povolání výhodou.”*

4. Shrnutí a reflexe (10 minut)

V poslední části lekce se žáky reflektujte nově získané znalosti o profesích zaměřených na ochranu životního prostředí a krajiny. Ptejte se žáků, na to, která profese je obzvláště zaujala a z jakého důvodu. Rovněž se je ptejte na to, která z daných profesí je podle jejich mínění v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu zvláště účinná/ potřebná a proč. V neposlední řadě žáky upozorněte na skutečnost, že aspekty ochrany životního prostředí a klimatu jsou v současné době stále silněji integrovány i do jiných (běžných) pracovních míst a že každý zaměstnanec může na svém pracovišti udělat něco pro životní prostředí a klima.

Tipy pro další práci:

Naplánujte se žáky exkurzi, během které navštívíte pracoviště, ve kterém je ústředním tématem právě ochrana životního prostředí a klimatu. Může se jednat o ekologickou farmu, čističku odpadních vod, správu národního parku nebo chráněné krajinné oblasti či odbor životního prostředí na městském úřadu ve vašem městě. Požádejte žáky ať přijdou s dalšími návrhy a následně je nechte hlasovat.

Infobox:

Změna profesí a trhu práce

V posledních letech se počet lidí pracujících v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu neustále zvyšuje. Odborníci předpokládají, že tento trend bude pokračovat. Mění se také náplň práce a s ní i dovednosti, které by zaměstnanci měli mít. Mezi ně patří i tzv. “zelené dovednosti”, tedy zelené kompetence. Patří mezi ně mj.:

- ochota zapojit se udržitelného rozvoje jako do procesu učení,
- odborné znalosti, které umožňují kombinovat ekonomické, ekologické a sociální cíle,
- odborné znalosti v oblasti inovací, potřebné pro nové výzvy.

Ve kterých oblastech existují “zelená povolání”?

Činnosti, které jsou zvláště důležité pro ochranu životního prostředí a udržitelný rozvoj, lze nalézt ve firmách v oblasti tzv. environmentální ekonomie. Patří sem společnosti, které nabízejí zboží v oblasti ochrany životního prostředí. Toto spektrum sahá od nakládání s odpady a jejich recyklaci přes ochranu vod a čištění odpadních vod, kontrolu znečištění ovzduší, snižování hluku, obnovitelné zdroje energií, ekologicky šetrné výrobky, racionální využívání energií, ochranu klimatu až po oblast měřicí a regulační techniky. Vezmeme-li jako měřítko dopad jednotlivých pracovních míst, jak je uvedeno v definici ILO (International Labour Organization), lze “zelená” pracovní místa nalézt i mimo sektor životního prostředí. Patří sem například mechatronici pracující s elektromobily, zedníci zabývající se správnou tepelnou izolací nebo energetici a stavební technici instalující fotovoltaické systémy. Za “zelená” pracovní místa lze považovat i netechnické profese například v maloobchodě nebo ve službách.

<https://www.manpowergroup.cz/green-jobs-zelene-pracovni-prilezitosti-budoucnosti/>
<https://europass.cz/dovednosti-budoucnosti/zelene-dovednosti>
<https://zalepsizivot.cz/8-tipu-na-praci-v-oblasti-ekologie-jak-pracovat-v-oblasti-udrzitelnosti/>

Zdroje:

www.umwelt-im-unterricht.de/unterrichtsvorschlaege/umwelt-und-klimaschutz-zum-betrieb-machen-variante-fuer-fortgeschrittene
www.freepik.com/
www.canva.com
www.unsplash.com

Původní verzi aktivity nalezneme v kapitole Jobs für die Zukunft, lekce Umwelt- und Klimaschutz zum Beruf machen (Variante für Fortgeschrittene) vytvořené Umwelt im Unterricht. Lekce podléhá licenci CC BY-SA 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

Pro web Učím o klimatu přeložila a upravila Katarína Čižmárová díky podpoře z projektu Ministerstva životního prostředí. Přeložené materiály nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Ministerstvo životního prostředí

Učím **klimatu**

Přílohy:

Příloha 1 - Profese fotky

Příloha 2 - Podklady pro hru